

Raport ze spotkań warsztatowych w Kolonii Zgorzelec

W ramach opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Bytomia przeprowadzone zostały trzy spotkania warsztatowe z mieszkańcami obszaru rewitalizacji obejmującego KOLONIĘ ZGORZELEC. W ramach spotkań wypracowane zostały rezultaty zaprezentowane w niniejszym raporcie.

1. Diagnoza obszaru

Pierwszym elementem prac było zidentyfikowanie problemów występujących na obszarze Kolonii Zgorzelec. Mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie ich w podziale na pięć sfer: społeczną, gospodarczą, środowiskową, techniczną oraz przestrzenno-funkcjonalną.

Zidentyfikowane problemy:

Sfera społeczna:

- Brak świetlicy i oferty spędzania czasu wolnego
- Brak miejsca do spędzania czasu wolnego
- Mała liczba osób młodych zamieszkujących obszar
- Starzejące się społeczeństwo

Sfera gospodarcza

- Brak sklepu

Sfera środowiskowa

- Odór od strony rzeki
- Niedziałająca oczyszczalnia ścieków
- Zagrożenie ze strony dzikich zwierząt
- Dzikie wysypiska śmieci

Sfera techniczna:

- Wysoki czynsz w stosunku do warunków zamieszkania
- Słabo rozwinięta infrastruktura mieszkaniowa (stare okna, stare rynny)
- Niezagospodarowane podwórka
- Zły stan techniczny budynków
- Zagrożenie zawalenia wszystkich pustostanów
- Duża wilgoć w piwnicach spowodowana ich podmywaniem
- Zły stan instalacji gazowej, wymaga wymiany
- Wysokie koszty ogrzewania
- Zły stan dachów, wymagana naprawa

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

- Brak wiaty na przystanku autobusowym w obu kierunkach
- Zbyt mało połączeń autobusowych
- Brak chodników
- Brak parkingu
- Transport ciężkiego materiału kruszywa
- Brak oświetlenia ulic
- Brak chodnika w drodze do przystanku

- Nawierzchnia drogi utworzona z płyt
- Brak parkanu wokół boiska
- Niedogodna lokalizacja placu zabaw

Uzupełnieniem diagnozy problemów było wskazanie występujących w Kolonii Zgorzelec potencjałów, które mogą zostać wykorzystane zarówno podczas procesu rewitalizacji jak i dla dalszego rozwoju osiedla.

Potencjał do wykorzystania

- Zintegrowana społeczność
- Bezpieczeństwo
- Cisza
- Ładna okolica
- Dobre położenie, lokalizacja

2. Wizja

Osoby obecne na spotkaniu wspólnie wypracowały wizję, będącą opisem Kolonii Zgorzelec w przyszłości. Wizja ta może być traktowana jako motywująca, pozytywna prognoza uwzględniająca lokalne uwarunkowania.

Kolonia Zgorzelec to zaciszne i spokojne osiedle korzystające z potencjału dziedzictwa historycznego Śląska oraz nowoczesnych rozwiązań w celu zapewnienia mieszkańcom bezpieczeństwa, wysokich standardów mieszkaniowych, a także życia oraz oferty rekreacyjnej.

3. Cele strategiczne i operacyjne

Cele strategii to różne aspekty przyszłego, pożądanego stanu Kolonii Zgorzelec (Wizji). Na najwyższym poziomie planowania znajdują się cele strategiczne, w sposób ogólny wskazujące pożądane kierunki działań. Celom strategicznym podporządkowane są bardziej szczegółowe cele operacyjne, odnoszące się więc do mniejszych wycinków procesu rewitalizacji.

Tabela 1. Struktura celów

Sfera	Cele strategiczne	Cele operacyjne
Społeczna	1. Odpowiednie warunki dla wszechstronnego rozwoju mieszkańców osiedla	1.1. Zapewnienie miejsc do różnorodnego i aktywnego wypoczynku
		1.2. Ułatwiony dostęp do możliwości rozwoju kompetencji mieszkańców osiedla
Gospodarcza	2. Rozwój gospodarczy Kolonii Zgorzelec	2.1. Korzystne warunki prowadzenia działalności gospodarczej
		2.2. Wykreowanie pozytywnego wizerunku osiedla
Środowiskowa	3. Wysoki poziom zachowania i wykorzystania walorów przyrodniczych	3.1. Wzrost atrakcyjności przyrodniczej Kolonii Zgorzelec
		3.2. Proekologiczna polityka komunalna
Techniczna	4. Wysoki standard warunków mieszkaniowych	4.1. Wyremontowane i zmodernizowane budynki mieszkaniowe
		4.2. Wyremontowane pustostany pełniące nowe funkcje

Sfera	Cele strategiczne	Cele operacyjne
Przestrzenno-funkcjonalna	5. Wysoki poziom skomunikowania wewnętrznego i zewnętrznego Kolonii Zgorzelec	5.1. Komunikacja publiczna odpowiadająca potrzebom mieszkańców
		5.2. Wyremontowana i zmodernizowana infrastruktura drogowa i chodnikowa

Tabela 2. Uszczegółowienie zapisów celów operacyjnych

Cel strategiczny 1. Odpowiednie warunki dla wszechstronnego rozwoju mieszkańców osiedla	
Cel operacyjny 1.1. Zapewnienie miejsc do różnorodnego i aktywnego wypoczynku	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> – Brak świetlicy i oferty spędzania czasu wolnego – Brak miejsca do spędzania czasu wolnego – Brak parkanu wokół boiska – Niedogodna lokalizacja placu zabaw
Powiązanie z potencjałami	<ul style="list-style-type: none"> – Ładna okolica
Główne kierunki działania	<ul style="list-style-type: none"> – Zapewnienie całorocznych miejsc spotkań mieszkańców Kolonii Zgorzelec z uwzględnieniem potrzeb różnych grup wiekowych i społecznych – Zapewnienie bezpiecznych miejsc do rekreacji mieszkańcom Kolonii Zgorzelec z uwzględnieniem potrzeb różnych grup wiekowych i społecznych
Cel operacyjny 1.2. Ułatwiony dostęp do możliwości rozwoju kompetencji mieszkańców osiedla	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> – Brak świetlicy i oferty spędzania czasu wolnego
Powiązanie z potencjałami	<ul style="list-style-type: none"> – Zintegrowana społeczność
Główne kierunki działania	<ul style="list-style-type: none"> – Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, takim jak uzależnienia, przemoc w rodzinie, dewastacja wspólnego mienia – Dostosowanie kompetencji osób bezrobotnych do potrzeb rynku pracy

Cel strategiczny 2. Rozwój gospodarczy Kolonii Zgorzelec	
Cel operacyjny 2.1. Korzystne warunki prowadzenia działalności gospodarczej	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> – Brak sklepu
Powiązanie z potencjałami	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie dostępu do usług dla mieszkańców
Główne kierunki działania	<ul style="list-style-type: none"> – Wzmacnianie postaw przedsiębiorczych mieszkańców Kolonii Zgorzelec
Cel operacyjny 2.2. Wykreowanie pozytywnego wizerunku osiedla	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> – Brak chodników – Brak parkingu – Brak oświetlenia ulic – Nawierzchnia drogi utworzona z płyt
Powiązanie z potencjałami	<ul style="list-style-type: none"> – Potencjał historyczny i kulturowy osiedla – Zintegrowana społeczność – Bezpieczeństwo – Cisza – Ładna okolica – Dobre położenie, lokalizacja
Główne kierunki działania	<ul style="list-style-type: none"> – Stworzenie z Kolonii Zgorzelec „bytomskiej perełki” chętnie odwiedzanej przez turystów z całej Polski

Cel strategiczny 3. Wysoki poziom zachowania i wykorzystania walorów przyrodniczych	
Cel operacyjny 3.1. Wzrost atrakcyjności przyrodniczej Kolonii Zgorzelec	
Powiązanie z problemami	– Dzikie wysypiska śmieci
Powiązanie z potencjałami	– Ładna okolica – Cisza
Główne kierunki działania	– Wykorzystanie potencjału otaczających Kolonię Zgorzelec terenów zielonych
Cel operacyjny 3.1. Proekologiczna polityka komunalna	
Powiązanie z problemami	– Niedziałająca oczyszczalnia ścieków
Powiązanie z potencjałami	– Ładna okolica – Cisza
Główne kierunki działania	– Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz ograniczenie występujących z tego powodu uciążliwości dla mieszkańców

Cel strategiczny 4. Wysoki standard warunków mieszkaniowych	
Cel operacyjny 4.1. Wyremontowane i zmodernizowane budynki mieszkaniowe	
Powiązanie z problemami	– Wysoki czynsz w stosunku do warunków zamieszkania – Słabo rozwinięta infrastruktura mieszkaniowa (stare okna, stare rynny) – Zły stan techniczny budynków – Duża wilgoć w piwnicach spowodowana ich podmywaniem – Zły stan instalacja gazowej, wymaga wymiany – Wysokie koszty ogrzewania – Zły stan dachów, wymagana naprawa
Powiązanie z potencjałami	– Zintegrowana społeczność – Ładna okolica – Dobre położenie, lokalizacja
Główne kierunki działania	– Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych

Cel operacyjny 4.2. Wyremontowane pustostany pełniące nowe funkcje	
Powiązanie z problemami	– Zagrożenie zawalenia wszystkich pustostanów
Powiązanie z potencjałami	– Zintegrowana społeczność – Ładna okolica – Dobre położenie, lokalizacja
Główne kierunki działania	– Zabezpieczenie, rozbiórka lub przywrócenie do użyteczności pustostanów – Wprowadzenie nowych funkcji o celach turystycznych, rekreacyjnych i społecznych do niektórych z odrestaurowanych budynków

Cel strategiczny 5. Wysoki poziom skomunikowania wewnętrznego i zewnętrznego Kolonii Zgorzelec	
Cel operacyjny 5.1. Komunikacja publiczna odpowiadająca potrzebom mieszkańców	
Powiązanie z problemami	– Zbyt mało połączeń autobusowych – Brak wiaty na przystanku autobusowym w obu kierunkach
Powiązanie z potencjałami	– Bezpieczeństwo – Zintegrowane społeczeństwo
Główne kierunki działania	– Poprawa infrastruktury przystankowej

	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa połączeń komunikacyjnych łączących Kolonię Zgorzelec z innymi częściami miasta
Cel operacyjny 5.2. Wyremontowana i zmodernizowana infrastruktura drogowa i chodnikowa	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> – Brak chodnika w drodze do przystanku – Nawierzchnia drogi utworzona z płyt
Powiązanie z potencjałami	<ul style="list-style-type: none"> – Bezpieczeństwo
Główne kierunki działania	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa stanu i rozwój infrastruktury drogowej oraz pieszej, szczególnie łączącej Kolonię Zgorzelec z innymi obszarami miasta – Zagospodarowanie podwórek, przestrzeni między budynkami z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców – Budowa ścieżek rowerowych łączących z innymi częściami miasta

4. Projekty

Najbardziej szczegółowym poziomem planowania było opracowanie projektów, które zostaną uwzględnione w pracach nad Gminnym Programem Rewitalizacji.

Tabela 3. Propozycja projektów realizowanych w ramach procesu rewitalizacji

Lp.	Nazwa Projektu	Charakterystyka	Planowane rezultaty w sferze społecznej	Planowane rezultaty w pozostałych sferach	Proponowany lider	Podmioty do zaangażowania w realizację projektu	Powiązani e z celami operacyjnymi	Lata realizacji	Szacunkowa wartość
1.	Remont budynków mieszkalnych	Przeprowadzony zostanie generalny remont budynków mieszkalnych, który obejmować będzie osuszenie piwnic, wymianę pokrycia dachowego (z ewentualną naprawą więźby) i termomodernizację (wymiana pieców gazowych, docieplenie, wymiana okien i drzwi). W ramach projektu zakłada się również wydzielenie łazienek we wszystkich mieszkaniach i wyposażenie ich.	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa warunków mieszkaniowych Poprawa stanu środowiska naturalnego Obniżenie kosztów eksploatacji budynków 	Urząd Miejski w Bytomiu	Bytomskie Mieszkania	4.1.	2016-2018	34 000 000,00 zł
2.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej	Przewiduje się wybrukowanie podwórek oraz wytyczanie terenów zielonych. Wspólna przestrzeń zostanie również wyposażona w małą architekturę. Dodatkowo zainstalowane zostaną latarnie.	<ul style="list-style-type: none"> Korzystne warunki do budowania kapitału społecznego Poprawa wizerunku osiedla 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa estetyki przestrzeni publicznej 	Urząd Miejski w Bytomiu	Bytomskie, Mieszkania, wspólnota mieszkaniowa, mieszkańcy	1.1. 5.2	2017-2019	3 450 000,00 zł
3.	Remonty infrastruktury drogowej	Przeprowadzone zostaną remonty dróg mające na celu spełnienie standardów bezpieczeństwa oraz oczekiwań mieszkańców. Projekt zawiera plan przesunięcia głównej arterii komunikacyjnej na obrzeża Kolonii Zgorzelec (zgodnie z mapą)	<ul style="list-style-type: none"> Ułatwienie mieszkańcom komunikacji z innymi częściami miasta 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie dostępności komunikacyjnej osiedla Podniesienie bezpieczeństwa ruchu drogowego 	Urząd Miejski w Bytomiu	Bytomskie, Mieszkania	5.2.	2016-2018	4 000 000,00 zł
4.	Budowa drogi rowerowej	Wydzielony zostanie pas ruchu dla rowerów. Droga zostanie odpowiednio oznaczona i będzie spełniać standardy projektowania dróg dla rowerów GDDKiA.	<ul style="list-style-type: none"> Ułatwienie mieszkańcom komunikacji z innymi częściami miasta 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie dostępności komunikacyjnej osiedla 	Miejski Zarząd Dróg i Mostów	Urząd Miejski w Bytomiu, Bytomskie Mieszkania	1.1. 5.2.	2017	2 000 000,00 zł

Lp.	Nazwa Projektu	Charakterystyka	Planowane rezultaty w sferze społecznej	Planowane rezultaty w pozostałych sferach	Proponowany lider	Podmioty do zaangażowania w realizację projektu	Powiązani e z celami operacyjnymi	Lata realizacji	Szacunkowa wartość
5.	Remont kanalizacji deszczowej	Przeprowadzony zostanie remont kanalizacji deszczowej mający na celu dostosowanie jej do potrzeb osiedla. Przy projektowaniu zakresu prac wzięte pod uwagę zostaną zarówno uwarunkowania ekologiczne, jak i bezpieczeństwo mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> Promocja zdrowego, ekologicznego trybu życia Wzrost atrakcyjności turystycznej 		Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.,	Urząd Miejski w Bytomiu, Armada Golf Club, Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.		2017-2019	1 250 000,00 zł
6.	Remont kanalizacji sanitarnej w budynkach	Kanalizacja sanitarna w wyznaczonych budynkach zostanie poddana modernizacji. Przyczyni się to do podniesienia standardów mieszkaniowych oraz spełnienia standardów ekologicznych.	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa warunków mieszkaniowych Poprawa stanu środowiska naturalnego 	Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.,	Miejski Zarząd Dróg i Mostów, Armada Golf Club, Bytomskie	3.2 4.1.	2016-2018	2 500 000,00 zł
7.	Likwidacja dzikich wysypisk	W ramach projektu zidentyfikowane i zlikwidowane zostaną istniejące dzikie wysypiska. W celu prewencji powstawania wysypisk przewidziane jest przeprowadzenie działań z zakresu edukacji proekologicznej skierowanych do dzieci i dorosłych.	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa stanu środowiska naturalnego Poprawa estetyki przestrzeni publicznej 	Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.,	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	3.1.	2016-2018	300 000,00 zł
8.	Przygotowanie budynku pod działalność usługową	Wyznaczony budynek zostanie wyremontowany i wyposażony w media. Przewiduje się dodatkowe wsparcie dla osób planujących założenie punktów usługowych w tym budynku		<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie korzystnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej 	Urząd Miejski w Bytomiu	Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., Bytomskie Mieszkania	2.1. 4.2.	2018	700 000,00 zł
9.	Zaprojektowanie pamiątek z Kolonii Zgorzelec	Ogłoszony zostanie konkurs dla dzieci i młodzieży na zaprojektowanie pamiątki z Kolonii Zgorzelec. Pamiątki te będą dostępne dla turystów	<ul style="list-style-type: none"> Wykorzystanie potencjału dziedzictwa historycznego 	<ul style="list-style-type: none"> Promocja osiedla Rozwój branży turystycznej 	Bytomskie Centrum Kultury	Bytomska Rada Seniorów, Bytomski Uniwersytet Trzeciego Wieku	2.2.	2017	24 000,00 zł

Lp.	Nazwa Projektu	Charakterystyka	Planowane rezultaty w sferze społecznej	Planowane rezultaty w pozostałych sferach	Proponowany lider	Podmioty do zaangażowania w realizację projektu	Powiązania z celami operacyjnymi	Lata realizacji	Szacunkowa wartość
		odwiedzających ten obszar w specjalnym sklepiku lub przy muzeum.	– Wzrost atrakcyjności turystycznej						
10.	Stworzenie muzeum etnograficznego	Pierwszym etapem projektu będzie wybór budynku, w którym zorganizowane będzie muzeum stanowiące filię Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu. Następnie zostanie odprzystosowany do potrzeb zwiedzających. Ekspozycja zostanie zaplanowana z udziałem mieszkańców, którzy będą również mogli partycypować w projekcie udostępniając eksponaty związane z dawnym życiem w Kolonii Zgorzelec.	– Wykorzystanie potencjału dziedzictwa historycznego – Wzrost atrakcyjności turystycznej	– Promocja osiedla – Rozwój branży turystycznej	Urząd Miejski w Bytomiu	Muzeum Górnośląskie w Bytomiu, Śląska Organizacja Turystyczna, Seniorzy	2.2. 4.2.	2018-2020	2 700 000,00 zł
11.	Modernizacja infrastruktury chodnikowej	Przeprowadzony zostanie remont infrastruktury chodnikowej, który będzie miał na celu dostosowanie jej do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wózków dziecięcych.	– Poprawa skomunikowania wewnętrznego osiedla – Wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców	– Dopasowanie infrastruktury chodnikowej do potrzeb osób niepełnosprawnych, wózków dziecięcych, etc. – Poprawa estetyki przestrzeni publicznej	Miejski Zarząd Dróg i Mostów		5.2.	2016-2018	500 000,00 zł
12.	Rewitalizacja pustostanów	Istniejące pustostany zostaną wyremontowane, tak aby możliwe było ich późniejsze wykorzystanie zgodnie z potrzebami lokalnej społeczności. Budynki zostaną również wyposażone w media.	– Stworzenie przestrzeni do realizacji projektów społecznych	– Poprawa estetyki przestrzeni publicznej	Urząd Miejski w Bytomiu	Bytomskie Mieszkania	1.1. 4.2.	2018-2020	>50 000 000,00 zł
13.	Aktywizacja osób	W ramach projektu osoby bezrobotne będą miały możliwość uczestnictwa w szkoleniach	– Zwiększenie szans osób bezrobotnych	– Zmniejszenie bezrobocia na	Powiatowy Urząd Pracy	Centrum Integracji Społecznej	1.2.	2016-2018	50 000,00 zł

Lp.	Nazwa Projektu	Charakterystyka	Planowane rezultaty w sferze społecznej	Planowane rezultaty w pozostałych sferach	Proponowany lider	Podmioty do zaangażowania w realizację projektu	Powiązania z celami operacyjnymi	Lata realizacji	Szacunkowa wartość
	bezrobotnych	związanych z poszukiwaniem pracy. Dodatkowo zostanie im zaoferowana możliwość zdobycia doświadczenia zawodowego przy pracach społecznie użytecznych związanych z rewitalizacją.	na znalezienie zatrudnienia – Budowania pozytywnego stosunku do efektów rewitalizacji (jako tworzonych społecznie)	terenie Kolonii Zgorzelec					
14.	Utworzenie Klubu Sąsiada	Założone zostanie stowarzyszenie o profilu kulturalnym. Jego działalność będzie obejmowała różnego rodzaju wydarzenia kulturalne i rozrywkowe	– Integracja lokalnej społeczności – Zapewnienie oferty wolnego czasu rekreacyjno-kulturalnej dla wszystkich grup wiekowych		Centrum Integracji Społecznej	Wspólnota mieszkaniowa, mieszkańcy, Bytomskie mieszkania	1.1. 4.2.	2017	30 000,00 zł
15.	Utworzenie przestrzeni rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży	W ramach projektu istniejący plac zabaw oraz boisko zostaną przeniesione przed budynek Klubu Sąsiada. Zakupione zostaną również nowe urządzenia, spełniające normy bezpieczeństwa. Plac zabaw zostanie ogrodzony.	– Integracja lokalnej społeczności – Zapewnienie oferty wolnego czasu rekreacyjno-kulturalnej dzieci i młodzieży	– Poprawa estetyki przestrzeni publicznej	Urząd Miejski w Bytomiu	Wspólnota mieszkaniowa, mieszkańcy	1.1.	2019-2020	100 000,00 zł